

الزامات عمومی مدیریت
General Managing Requirements

راهنمای ثبت هزینه های
زیست محیطی

HSE - 410 - 01

در سیستم مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

راهنمای ثبت هزینه های زیست محیطی در سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست (HSE-410-01)

۱- مقدمه

با توجه به الزامات قانونی موجود مبنی بر گزارش هزینه های صرف شده برای حفظ محیط زیست و همچنین فراهم نمودن امکان تحلیل های اقتصادی در زمینه سهم هزینه حفظ محیط زیست در قیمت تمام شده محصول، ثبت و گزارش هزینه های صرف شده جهت حفاظت از محیط زیست به شرح راهنمای حاضر ضروری است.

این سند در ثبت هزینه های صرف شده برای حفظ محیط زیست و روش اجرایی و دستورالعملهای کاری مربوطه کاربرد دارد و استفاده از آن به منظور یک روش کار هماهنگ جهت ثبت و گزارش هزینه های زیست محیطی در صنایع پتروشیمی الزامی است.

در ضمن، سند حاضر کاربرد فراوانی در انجام ممیزیهای این نظام داشته و در آن به نکات مهم و برجسته قابل توجه در هنگام ممیزی نیز اشاره شده است.

۲- الزامات قانونی

- ۱-۲- اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ۲-۲- قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست، مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸ و اصلاحیه ۱۳۷۱/۸/۲۴
- ۳-۲- ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه کشور و آیین نامه اجرایی آن
- ۴-۲- بند «د» ماده ۴۵ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین و آیین نامه اجرایی آن

۳- تعاریف

- ۱-۳- ثبت هزینه های زیست محیطی: فرآیند تفکیک، محاسبه و دسته بندی هزینه های انجام شده برای انجام برنامه های حفظ محیط زیست اعم از هزینه های جاری، سرمایه ای و استهلاک سرمایه های زیست محیطی در دسته بندی های مشخص.
- ۲-۳- برنامه مدیریت سبز: مجموعه ای از مطالعات و اقدامات جامع، هدفمند و مستمری است که به منظور دستیابی به اهداف و سیاست های تعریف شده برای مصرف بهینه منابع و حفاظت از منابع پایه و محیط زیست طی ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه کشور الزامی شده است.

۴- محدوده تحت تاثیر راهنما

مفاد این راهنما برای کلیه طرحها، مجتمعها، شرکتهای خدماتی، سازمان های مناطق ویژه پتروشیمی و مناطق، اماکن و تاسیسات متعلق به آنها کاربرد دارد.

۵- قواعد کلی

- ۱-۵- هر شرکت باید از آخرین قوانین، مقررات و راهنماهای مربوطه آگاهی داشته باشد.
- ۲-۵- «ماده ۱۹۰» قانون برنامه چهارم توسعه کشور اشعار می دارد که:
  - «کلیه دستگاههای اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موظفاند، جهت کاهش اعتبارات هزینه ای دولت، اعمال سیاستهای مصرف بهینه منابع پایه و محیط زیست، برای اجرای برنامه مدیریت سبز شامل: مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه و تجهیزات (شامل کاغذ)، کاهش مواد زائد جامد و بازیافت آنها (در ساختمانها و وسایط نقلیه)، طبق آیین نامه ای که توسط سازمان حفاظت محیط زیست و معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری با همکاری دستگاههای ذیربط تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، اقدام نمایند»
- ۳-۵- بر اساس ماده ۲ آیین نامه اجرایی ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه کشور (پیوست ۱) دستگاه های اجرایی و نهادهای عمومی غیر دولتی موظفند اقدامات زیر را برای تحقق اهداف برنامه مدیریت سبز انجام دهند:
  - اطلاع رسانی و ارتقای آموزش کارکنان در زمینه مدیریت سبز
  - بهینه سازی مصرف انواع حامل های انرژی
  - بهینه سازی مصرف آب
  - کاهش مصرف کاغذ
  - مصرف بهینه مواد اولیه، مواد مصرفی و تجهیزات
  - کاهش تولید پسماند
  - بهبود نظام تعمیر و نگهداری وسایل و تجهیزات به جای تعویض

- باز یافت ضایعات، تصفیه و باز چرخانی آب با سیستم های مناسب
- استفاده از فناوری های پاک و سازگار با محیط زیست
- کاربرد مواد مصرفی سازگار با محیط زیست
- مدیریت پسماندهای جامد با تاکید بر تفکیک از مبدا

۴- ماده ۶ آیین نامه اجرایی ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه اشعار می دارد که:

«دستگاه های اجرایی موظفند گزارش سالیانه مدیریت سبز شامل اقدامات انجام شده و تحقق شاخص های مرتبط را به سازمان ارسال نمایند تا پس از ارزشیابی و جمع بندی، گزارش مربوط به هیات وزیران ارایه شود.»

لذا شرکت ها باید گزارش فوق الذکر را براساس فرم دستورالعمل و برنامه اجرایی نظام مدیریت سبز (پیوست ۲) همراه با گزارش سالیانه به مدیریت HSE شرکت ملی صنایع پتروشیمی ارسال کنند تا پس از جمع بندی، به مرجع ذیربط گزارش شود. همان گونه که از فرم های پیوست ۲ ملاحظه می شود، پایه گزارش، مبالغ هزینه شده و صرفه جویی شده از اقدامات بعمل آمده جهت استقرار دولت سبز است. لذا پیشنهاد می شود برای اقدامات و پروژه های مرتبط با استقرار دولت سبز، از همان ابتدای پروژه، ثبت هزینه های صرف شده و مبالغ صرفه جویی شده در دستور کار قرار گیرد.

۵-۵- به استناد مواد قانونی مرتبط، لازم است کلیه واحدهای صنعتی هزینه های صرف شده جهت حفاظت از محیط زیست را به تفکیک مواد مربوط در قانون برنامه پنجم توسعه، تهیه و ارسال نمایند. به این منظور ضروری است شرکتها سالانه فرمهای F۵۹-۱۱۵-HSE (پیوست ۳)، F۶۰-۱۱۵-HSE (پیوست ۴) و F۶۱-۱۱۵-HSE (پیوست ۵) را تکمیل و تا ۱۵ فروردین سال بعد از دوره گزارش، برای مدیریت HSE شرکت ملی صنایع پتروشیمی ارسال دارند.

۵-۶- همان گونه که در فرم F۵۹-۱۱۵-HSE ملاحظه می شود جهت گزارش کردن صحیح و کامل هزینه های زیست محیطی، ارائه هزینه استهلاک سرمایه گذاری های انجام شده نیز مورد نیاز است. لذا امور مالی شرکت ها باید جدول هزینه های سرمایه ای زیست محیطی انجام شده و استهلاک سالانه آن را تهیه نموده و همه ساله آن را به روز نمایند.

۶- ضمانت اجرایی

۶-۱- لازم است کلیه فعالیت های مرتبط با الزامات راهنمای مدیریت مواد شیمیایی، تحت کنترل امور HSE شرکت ها بوده و با هماهنگی بخش محیط زیست و تایید امور HSE صورت پذیرد.

۶-۲- همانند سایر بخش های HSE-MS روند اجرایی این راهنماها روند اجرایی این راهنما نیز توسط ممیزین NPC مورد ممیزی قرار گرفته و نتایج مربوطه به مدیریت عامل هر شرکت اعلام خواهد شد.

پیوست ها

- پیوست ۱: آیین نامه اجرایی ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه کشور
- پیوست ۲: دستورالعمل و برنامه اجرایی نظام مدیریت سبز
- پیوست ۳: صورت هزینه کرد زیست محیطی
- پیوست ۴: جدول گزارش هزینه های سرمایه گذاری در بخش محیط زیست
- پیوست ۵: جدول گزارش هزینه کرد طرح های مطالعاتی و استقرار سیستم های زیست محیطی

پیوست ۱: آیین نامه اجرایی ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه کشور

آیین نامه اجرایی ماده (۱۹۰) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

شماره ۲۳۵۱۹/ت/۴۷۶۳۱ هـ

تاریخ: ۱۳۹۱/۲/۱۲

سازمان حفاظت محیط زیست - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۹ بنا به پیشنهاد مشترک معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد ماده (۱۹۰) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹ - آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی ماده (۱۹۰) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می رود:

الف - سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست

ب - دستگاه های اجرایی: دستگاه های موضوع ماده (۲۲۲) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران.

ماده ۲- دستگاه های اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موظفند اقدامات زیر را برای تحقق اهداف برنامه مدیریت سبز انجام دهند:

الف - اطلاع رسانی و ارتقای آموزش کارکنان در زمینه برنامه مدیریت سبز

ب - بهینه سازی مصرف انواع حامل های انرژی

ج - بهینه سازی مصرف آب

د - کاهش مصرف کاغذ با توجه به نوع فعالیت دستگاهها و مؤسسات

ه - مصرف بهینه مواد اولیه، مواد مصرفی و تجهیزات

و - کاهش تولید پسماند از طریق بهره گیری از فناوری های مناسب و افزایش بهرهوری

ز - بهبود نظام تعمیر و نگهداری وسایل و تجهیزات به جای تعویض

ح - باز یافت ضایعات، تصفیه و باز چرخانی آب با سیستم های مناسب

ط - استفاده از فناوری های پاک و سازگار با محیط زیست

ی - کاربرد مواد مصرفی سازگار با محیط زیست

ک - مدیریت پسماندهای جامد با تأکید بر تفکیک از مبدا

ماده ۳- سازمان موظف است به منظور انتقال سریع تجربه های موفق داخلی و خارجی، در اختیار گذاردن روش ها و فناوری های مناسب، ابلاغ دستورالعمل ها و برنامه های اجرایی مرتبط با مدیریت سبز، نسبت به بهنگام سازی مستمر «درگاه دولت سبز» اقدام نماید.

ماده ۴- سازمان موظف است تا پایان سال دوم برنامه پنجم توسعه، شاخص های مدیریت سبز را تدوین و ابلاغ نماید

ماده ۵- معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور موظف است شاخص های مدیریت سبز دستگاه های اجرایی را به عنوان بخشی از شاخص های ارزیابی عملکرد دستگاه های یاد شده (موضوع مواد (۸۱) و (۸۲) قانون مدیریت خدمات کشوری) لحاظ نماید. دستگاه های اجرایی موظفند شاخص های اعلام شده را محاسبه و در چارچوب شاخص های ارزیابی عملکرد دستگاه های متبوع خود لحاظ نمایند.

ماده ۶- دستگاه های اجرایی موظفند گزارش سالانه مدیریت سبز شامل اقدامات انجام شده و تحقق شاخص های مرتبط را به سازمان ارسال نمایند تا پس از ارزشیابی و جمع بندی، گزارش مربوط به هیئت وزیران ارائه شود.

معاون اول رییس جمهور - محمد رضا رحیمی

پیوست ۲: دستورالعمل و برنامه اجرایی نظام مدیریت سبز

بسمه تعالی

دستورالعمل ها و رویه ها

سازمان حفاظت محیط زیست

۹۳

عنوان: دستورالعمل و برنامه اجرایی نظام مدیریت سبز		
حوزه کاربرد: کل کشور	حوزه مسئول: معاونت محیط زیست انسانی	
تاریخ آخرین تجدید نظر:	تاریخ تصویب:	شماره:

ماده ۱:

مقدمه:

از آنجاییکه استقرار نظام مدیریت سبز در سازمانها و ارگانهای مختلف جزء اولویت دولت می باشد و چراغ راه و هدایتگر کلیه فعالیتهای مدیریتی در سازمان ها و موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی است لذا با توجه به اهمیت این برنامه سازمان حفاظت محیط زیست بعنوان دبیر خانه مدیریت سبز وظیفه آموزش، فرهنگ سازی و سیاستگذاری آن را برعهده داشته و عملکرد دستگاههای اجرایی را در خصوص مدیریت سبز جمع آوری و پس از ارزشیابی به هیأت دولت ارسال می نماید.

ماده ۲:

اهداف

- صرفه جویی در اعتبارات هزینه ای و سرمایه ای دولت و شرکت های دولتی
- اعمال سیاست های مصرف بهینه منابع
- حفاظت از منابع پایه و محیط زیست
- اصلاح و بهبود فرایندها و ساختارها برای حفاظت محیط زیست (مانند اصلاح ساختار مصرف)
- استقرار نظام مدیریت و بهره برداری سبز و در نهایت پیاده سازی و اجرای دولت سبز
- اصلاح الگوی فرهنگ با فرهنگ سازی پایدار و اشاعه فرهنگ بهینه مصرف در وزارتخانه ها و دستگاههای

اجرائی

- اصلاح الگوی مصرف انرژی در ساختمان با نظارت صحیح بر طراحی، ساخت و مهندسی ساختمان
- ارتقاء بهره وری دستگاهها و شرکت های دولتی و استفاده بهتر از امکانات موجود
- رعایت الگوی مصرف و بهینه سازی مصرف سوخت، آب، برق، انرژی، کاغذ، مواد اولیه و تجهیزات در

دستگاههای دولتی

- تشویق دستگاههای دولتی جهت کاهش مصرف مواد و منابع پایه
- پاسخگویی مناسب و سریع به ارباب رجوع
- آموزش با فرهنگ سازی و جلب مشارکت عمومی

- افزایش منابع درآمدی دولت و شرکتهای دولتی
- اجرای سیستم‌ها و ابزارهای مدیریت نوین و محیط زیست (سیستم مدیریت کیفیت، سیستم مدیریت زیست محیطی، سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه‌ای، سیستم مدیریت انرژی، مدیریت بهره‌وری، استاندارد ملی و ...)
- تشکیل بانک اطلاعات زیست محیطی و مدیریت سبز برای اطلاع‌رسانی و تبادل اطلاعات و استفاده از تجارب و نوآوری
- گنجاندن سیستم مدیریت انرژی در سیستم مدیریت موجود سازمان
- توجه به مدیریت زمان
- ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی و موسسات و نهادهای غیر عمومی غیر دولتی از طریق خوداظهاری

ماده ۳:

تعریف:

مدیریت سبز:

مجموعه‌ای از مطالعات و اقدامات جامع، هدفمند و مستمری است که در سطوح مختلف دستگاه‌های دولتی صورت می‌گیرد تا وضعیت موجود سازمان را در جهت نیل به وضعیت دولت سبز ارتقاء و تداوم بخشد. درارکان و عناصر این برنامه، نگاه هوشمندانه به کار و فعالیت نهادینه شده است و در پرتو آن مصارف انرژی، آب و کاغذ و مواد مصرفی برای تولید کالاها و خدمات مورد نیاز جامعه بهینه شده و حفاظت از محیط زیست در جهت تحقق اهداف توسعه پایدار جامعه مورد تأکید و عمل قرار می‌گیرد.

ماده ۴:

ساختار نظام مدیریت سبز در سازمان

دستگاه‌های اجرایی به منظور مطالعه، بهینه‌سازی و شناسایی نقاط بحرانی و هزینه بر دستگاه و اجرای مصوبات قانونی، آئین نامه‌های مربوطه و مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان، همچنین مصوبات و بخشنامه‌های ستاد راهبردی صرفه‌جویی و ارائه راهکارهای عملی جهت دستیابی به اهداف، بررسی و اندازه‌گیری و ارائه گزارش عملکرد و پیشنهادات اجرایی اثربخش موظف به تشکیل کارگروه تخصصی مدیریت سبز متشکل از بالاترین مقام دستگاه، معاونین، ذیحساب و کارشناسان ذیربط بخش‌های مختلف سازمان خواهند بود.

ماده ۵:

گزارش اقدامات انجام شده در زمینه استقرار برنامه مدیریت سبز «به شرح جداول ۱ الی ۱۲»

گزارش اقدامات انجام شده در زمینه استقرار برنامه مدیریت سبز
(جدول شماره ۱)

مبلغ به هزار ریال

خلاصه اقدامات	سال ۹۱			سال ۹۰			واحد	موضوع	ردیف
	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف			
								<p>بهینه سازی مصرف انواع حامل های انرژی</p> <ul style="list-style-type: none"> - مدیریت مصرف انرژی (در سوخت بنزین، نفت، گازوئیل و گاز طبیعی) - بازنگری و مهندسی مجدد در جانمایی و استفاده از ساختمانها، اطاقها، پارکینگ ها و سایر امکانات فیزیکی سازمانها و شرکت ها - استفاده از وسایل و تجهیزات کم مصرف - استفاده از فن آوریهای نوین در بکارگیری انرژیهای نو (تجدید شونده) - بهبود و اصلاح ناوگان حمل و نقل با هدف کاهش مصرف سوخت و استفاده از گاز طبیعی - استفاده از الگوهای مناسب در ساخت بناهای ساختمان های دولتی و شرکت ها - زیبا سازی نما، و محوطه و فضای آزاد ادارات و شرکت ها - ایجاد، توسعه و نگه داری فضای سبز در محیط های کار و تولید - بهینه سازی مصرف انرژی در ساختمان - نصب سیستم های دو جداره و سیستم اتوماتیک درها - عایق کاری حرارتی سقف، کف و دیوارها - انجام ممیزی انرژی (تاسیسات، خودروها و ...) 	

(جدول شماره ۲)

مبلغ به هزار ریال

خلاصه اقدامات	سال ۹۱			سال ۹۰			واحد	موضوع	ردیف
	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف			
								<p>بهینه سازی مصرف آب</p> <p>- استفاده از فن آوریهای مناسب و اصلاحات لازم (با ارتقاء آگاهی کارکنان) به منظور کاهش مصرف آب در بخش های مختلف</p> <p>- اجرای سیستم های آبیاری قطره ای و بارانی در محیط اطراف.</p> <p>- ذخیره سازی و استفاده از آب باران جهت آبیاری و خنک کردن ساختمان ها</p> <p>- نصب و بهره گیری از تجهیزات مجهز به فن آوری هوشمند مانند شیرهای دستشویی الکترونیکی و پدالی</p> <p>- کنترل مستمر تجهیزات و تاسیسات</p> <p>- جداسازی سیستم آبیاری از شبکه آب شهری (استفاده از آب غیر شرب برای فضای سبز)</p> <p>- بازدید و سرویس دوره ای شیرآلات و اتصالات</p>	

مبلغ به هزار ریال

(جدول شماره ۳)

خلاصه اقدامات	سال ۹۱			سال ۹۰			واحد	موضوع	ردیف
	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف			
								<p>کاهش مصرف برق با توجه به نوع فعالیت دستگاهها و موسسات</p> <ul style="list-style-type: none"> - استفاده از لامپ های کم مصرف LED بجای لامپ های رشته ای و مهتابی - نصب خازن بر روی برق ورودی ساختمانها - استفاده از تایمر و سنسور در کنترل اتوماتیک روشنایی و دستگاههای برودتی و گرمایشی - بهره برداری از حداکثر میزان روشنایی طبیعی روز در محیط اداری - استفاده از روشنایی موضعی در اتاق کار - نصب و بهره گیری از تجهیزات مجهز به فن آوری هوشمند - کنترل مستمر تجهیزات و تاسیسات 	

(جدول شماره ۴)

مبلغ به هزار ریال

خلاصه اقدامات	سال ۹۱			سال ۹۰			واحد	موضوع	ردیف
	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف			
							کاهش مصرف کاغذ با توجه به نوع فعالیت دستگاهها و موسسات - توانمند سازی مجازی و استقرار نظام اتوماسیون اداری - استفاده از ارتباطات و فن آوریهای اطلاعاتی - اجرای سیستم مکانیزه پاسخگویی به ارباب رجوع - بکارگیری تمهیدات مناسب (استفاده از دو روی کاغذ، آموزش کارکنان برای مصرف بهینه کاغذ و ...)		

(جدول شماره ۵)

مبلغ به هزار ریال

خلاصه اقدامات	سال ۹۱			سال ۹۰			واحد	موضوع	ردیف
	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف			
							مصرف بهینه مواد اولیه، مواد مصرفی و تجهیزات - صرفه جویی و مدیریت هزینه ها - استفاده از سیستم های تبدیل انرژی با بازدهی بالا از قبیل مبدل های حرارتی، سیستم های روشنایی و ... - جایگزینی تجهیزات مصرف کننده با کیفیت و راندمان بالا		

مبلغ به هزار ریال

(جدول شماره ۶)

خلاصه اقدامات	سال ۹۱			سال ۹۰			واحد	موضوع	ردیف
	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف			
								<p>کاهش تولید پسماند از طریق بهره گیری از فناوری های مناسب و افزایش بهره وری</p> <ul style="list-style-type: none"> - کاربرد مواد مصرفی سازگار با محیط زیست - استفاده از کاغذهای بازیافتی - استفاده از لامپهای کم مصرف. - استفاده از مواد قابل بازیافت به جای پلاستیک - استقرار سیستم تفکیک از مبدا با انتقال به مراکز بازیافت - مدیریت اجرایی پسماندهای برقی و الکترونیک - مدیریت اجرایی پسماندها در واحدهای خدماتی وابسته نظیر مراکز تعمیرگاهی و کارگاهی - ارائه آموزش متناسب در امور پسماند - انتخاب محصولات و کالاها و تجهیزاتی که منجر به تولید پسماند کمتری می گردد. 	

(جدول شماره ۷)

مبلغ به هزار ریال

خلاصه اقدامات	سال ۹۱			سال ۹۰			واحد	موضوع	ردیف
	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف			
								<p>بهبود نظام تعمیر و نگهداری وسایل و تجهیزات</p> <p>- فروش اتومبیل ها و لوازم اسقاطی</p> <p>- استقرار کارگاه تعمیرات و وسایل چوبی و فلزی، برقی با استفاده از افراد ملهر</p>	

(جدول شماره ۸)

مبلغ به هزار ریال

خلاصه اقدامات	سال ۹۱			سال ۹۰			واحد	موضوع	ردیف
	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف			
								<p>تصفیه و بازچرخانی آب با سیستم های مناسب</p> <p>- کاربرد سیستم های مناسب در فضای سبز جهت کاهش روان آب</p> <p>- انتخاب گونه های مناسب جهت تنظیم زمان آبیاری فضای سبز</p> <p>- کاربرد راههای مناسب برای ذخیره سازی آب باران برای آبیاری فضای سبز</p> <p>- ذخیره آب در حوضچه ها</p>	

(جدول شماره ۹)

مبلغ به هزار ریال

ردیف	موضوع	واحد	سال ۹۰			سال ۹۱			خلاصه اقدامات
			میزان مصرف	مبلغ هزینه شده	مبلغ صرفه جویی شده	میزان مصرف	مبلغ هزینه شده	مبلغ صرفه جویی شده	
	استفاده از فن آوری های پاک و سازگار با محیط زیست - استفاده از نانو تکنولوژی - استفاده از انرژی خورشیدی، بادی، آبی و زمین گرمایی								

(جدول شماره ۱۰)

مبلغ به هزار ریال

ردیف	موضوع	واحد	سال ۹۰			سال ۹۱			خلاصه اقدامات
			میزان مصرف	مبلغ هزینه شده	مبلغ صرفه جویی شده	میزان مصرف	مبلغ هزینه شده	مبلغ صرفه جویی شده	
	استقرار نظام مدیریت سبز - شناسایی و اصلاح فرآیندها - تدوین و اجرای برنامه های اصلاحی - آموزش، جلب مشارکت کارکنان، ممیزی و گزارش دهی - خوداظهاری در پایش								

(جدول شماره ۱۱)

مبلغ به هزار ریال

خلاصه اقدامات	سال ۹۱			سال ۹۰			واحد	موضوع	ردیف
	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف			
								آموزش و تنویر افکار عمومی - برگزاری سمینارها و دوره های آموزشی عمومی و تخصصی در راستای ترویج فرهنگ صرفه جویی - ارائه توضیحات کاربردی توسط مسئولین و متخصصین - ارائه تجهیزات موجود جهت مدعوین - تشویق مدیران فعال - چاپ کتابهای آموزشی - اطلاع رسانی و ارتقاء آموزش کارکنان در زمینه برنامه مدیریت سبز - چاپ بروشور و خبرنامه - جمع آوری بانک اطلاعاتی در زمینه واحدهای آموزشی نظام مدیریت سبز جهت بهره گیری دستگاه های علاقمند	

(جدول شماره ۱۲)

مبلغ به هزار ریال

خلاصه اقدامات	سال ۹۱			سال ۹۰			واحد	موضوع	ردیف
	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف	مبلغ صرفه جویی شده	مبلغ هزینه شده	میزان مصرف			
								سایر اقدامات	

پیوست ۳: صورت هزینه کرد زیست محیطی

HSE- 115-F59-01	صورت هزینه کرد زیست محیطی سال ..... سازمان / شرکت			
هزینه صرف شده (ریال)	محل صرف هزینه	موضوع صرف هزینه	ردیف	
	آموزشهای عمومی	آموزش	۱	
	آموزشهای تخصصی		۲	
	آزمایشگاه معتمد	خوداظهاری در پایش	۳	
	نظارت و بازرسی رعایت ملاحظات زیست محیطی در طرحهای جدیدالاحداث		۴	
	پایش آلاینده های هوا		۵	
	پایش فاضلابها، آبهای سطحی و زیرزمینی		۶	
	پایش خاک		۷	
	خرید و نصب سیستم های پایش online		۸	
	خرید و نصب سیستم های پایش online پساب		۹	
	تعمیر، اصلاح و بهبود خودروهای موجود		کنترل آلودگی هوا	۱۰
	جایگزینی خودروهای فرسوده			۱۱
	آزادسازی سواحل	رعایت حریم دریاها و سواحل	۱۲	
	مدیریت و پایش دریاها و سواحل		۱۳	
	چاپ پوستر و تبلیغات زیست محیطی	آگاهیهای عمومی	۱۴	
	بزرگداشت روزهای خاص		۱۵	
	حضور در نمایشگاهها و سمینارها		۱۶	
	استقرار و ممیزی ایزو ۱۴۰۰۱	نظام اطلاعات زیست محیطی	۱۷	
	استقرار و ممیزی HSE-MS		۱۸	
	تشکیل بانکهای اطلاعاتی و استفاده از نرم افزارهای خاص GIS و ...		۱۹	
	اجرای برنامه دولت سبز	دولت سبز	۲۰	
	سایر هزینه ها مطابق فرم HSE-115-F46-01		۲۱	
	استهلاک سرمایه گذاری تاسیسات تصفیه فاضلاب	کاهش عوامل آلوده کننده	۲۲	
	هزینه بهره برداری از تاسیسات تصفیه فاضلاب		۲۳	
	استهلاک سرمایه گذاری ساخت لندفیل		۲۴	
	هزینه بهره برداری از لندفیل		۲۵	
	استهلاک سرمایه گذاری زباله سوز		۲۶	

HSE- 115-F59-01 صورت هزینه کرد زیست محیطی سال ..... سازمان / شرکت			
هزینه صرف شده (ریال)	محل صرف هزینه	موضوع صرف هزینه	ردیف
	استهلاک سرمایه گذاری مدیریت پسماندها (تفکیک، جمع آوری و ...)	کاهش عوامل آلوده کننده	۲۷
	هزینه سالانه مدیریت پسماندها		۲۸
	استهلاک سرمایه گذاری دستگاههای کنترل آلودگی هوا		۲۹
	هزینه بهره برداری از دستگاههای کنترل آلودگی هوا		۳۰
	استهلاک سرمایه گذاری تاسیسات جمع آوری و انتقال فاضلاب		۳۱
	هزینه بهره برداری از تاسیسات جمع آوری و انتقال فاضلاب		۳۲
	استهلاک سرمایه گذاری در سایر پروژه ها		۳۳
	هزینه بهره برداری سایر پروژه ها		۳۴
	جرائم زیست محیطی		۳۵

